

بررسی سبک رهبری خدمتگزار در پیش‌بینی هویت ورزشی دانشجویان

سیامک البرز^۱ - بهرام قدیمی^{۲*} - اکبر آفرینش خاکی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه جامعه‌شناسی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران. ۲. دانشیار، گروه جامعه‌شناسی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران. ۳. استادیار، گروه جامعه‌شناسی ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران
(تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۲۰، تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۰۲/۳۱)

چکیده

هدف تحقیق حاضر بررسی سبک رهبری خدمتگزار در پیش‌بینی هویت ورزشی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی است. در این پژوهش ۲۹۶ آزمودنی شرکت داشتند. از این بین ۵۳/۷۲ درصد (۱۵۹ نفر) پسر و ۴۶/۲۸ درصد (۱۳۷ نفر) دختر بودند. میانگین سنی آزمودنی‌ها ۲۲/۸۵ بود. ابزار اندازه‌گیری شامل پرسشنامه رهبری خدمتگزار سازمانی لاب و پرسشنامه ارزیابی هویت ورزشی بود. نتایج رگرسیون خطی نشان داد که سبک رهبری خدمتگزار، هویت ورزشی، زیرمقیاس‌های انحصارگرایی، هویت خود، تأثیرپذیری منفی، تأثیرپذیری مثبت، مؤلفه‌های درونی هویت ورزشی و مؤلفه‌های بیرونی هویت ورزشی را پیش‌بینی می‌کند ($P \leq 0.05$). از طرفی سبک رهبری خدمتگزار نمی‌تواند هویت اجتماعی دانشجویان را پیش‌بینی کند ($P \geq 0.05$). بنابراین پیشنهاد می‌شود که مدرسان درس تربیت بدنی در دانشگاه‌ها هویت ورزشی را به‌عنوان سازه‌ای مهم اجتماعی مورد توجه قرار دهند. همچنین با کشف ابعاد تأثیرگذار بر آن، گام‌های ارزشمندی در این زمینه بردارند که موجب مشارکت ورزشی بیشتر دانشجویان شود.

واژه‌های کلیدی

دانشجویان پسر و دختر، سبک رهبری خدمتگزار، هویت ورزشی.

مقدمه

رهبری موضوعی گروهی، پویا و سنتی است که در بیشتر اوقات به محور توجه مدیریت و روان‌شناسی ورزش تبدیل شده است (۱). نوع سبک رهبری و ایجاد انگیزش در افراد توسط رهبر از جمله عواملی‌اند که موفقیت یک گروه ورزشی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند (۲). یکی از سبک‌های رهبری که امروزه هم در حوزه سازمانی و هم در حوزه ورزش مدنظر محققان رهبری گرفته، رهبری خدمتگزار است. حرکت به سوی اتخاذ سبک رهبری خدمتگزار به ایجاد رشد و ارتقای افراد، تحقق اهداف تیمی، بهبود عملکرد تیمی، امید به آینده، بهبود روابط بین‌فردی، کمک به رشد بازیکنان، انجام وظایف رهبری اثربخش، ارج نهادن به افراد که پیشگیری از ترک تیم و تعهد بازیکنان به تیمشان منتج می‌شود. مطالعه ادبیات مطلب، سبک رهبری خدمتگزار را به‌عنوان یکی از شیوه‌های جدید رهبری معرفی می‌کند (۲). همچنین در دهه اخیر سبک رهبری خدمتگزار نظر بسیاری از محققان را به خود جلب کرده است. نظریه‌های سنتی رهبری، مبتنی بر مدل سلسله‌مراتبی بودند که قدرت در رأس هرم سازمان وجود داشت و دستورها را از بالا به پایین دیکته می‌کرد و پیروان در سطوح پایین‌تر به‌عنوان یک عضو سازمانی ملزم به پیروی از این دستورها بودند. گذشته محققان زیادی را بر آن داشته که نظریه‌های سنتی در زمینه رهبری را بازبینی کرده و نظریه‌های متناسب با این دوره را عرضه کنند (۳). اولین مطالعه مدل رهبری خدمتگزار تحقیق هامرمایستر (۲۰۰۸) بود که تأثیر رفتار مربیگری را بر انگیزه درونی، مهارت ذهنی و رضایت ۲۵۱ دانشجوی ورزشکار بررسی کرد. وی نشان داد ورزشکارانی که مربیانشان سبک رهبری خدمتگزار را به‌کار گرفته‌اند، نسبت به ورزشکارانی که مربیانشان خدمتگزار نبودند، ذهنی بادوام و رضایت‌مندی بیشتری از تجربیات ورزشی خود دارند (۴). پاریس و پیچی

(۲۰۱۳) به بررسی ادبیات نظام‌مند مطالعات تجربی رهبری خدمتگزار پرداختند و به این نتیجه رسیدند که این سبک رهبری نقطه ارزشمندی از مطالعه با نتایج مثبت برای پیروان است؛ اما متوجه شدند به‌عنوان یک رشته مطالعاتی توافق عمومی از تعریف رهبری خدمتگزار و چگونگی اندازه‌گیری آن وجود ندارد (۵). چو و کیم (۲۰۱۴) با تحقیق روی دانشجویان ورزشکار به این نتیجه رسیدند مربیانی که دارای سبک خدمتگزارند، تأثیر شایان توجهی در مشارکت ورزشی دانشجویان دارند و همچنین مشارکت ورزشی به‌عنوان متغیر میانجی سبب دستیابی به موفقیت ورزشی ورزشکاران می‌شود (۶). بروهی و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی تأثیر رهبری خدمتگزار بر نگرش و رفتار کارکنان پرداختند. نتایج نشان داد که بین رهبری خدمتگزار و نگرش کارکنان رابطه منفی وجود دارد (۷). وو (۲۰۱۸) به مطالعه رابطه بین سبک رهبری خدمتگزار و اعتماد به رهبران در بین مربیان ورزشی پرداخت. صفات رهبری خدمتگزار شامل قدرت و مباحات، التیام‌بخشی عاطفی، حکمت، رهبری با بصیرت و نظارت سازمانی بود که ارزیابی شد. نتایج نشان داد از پنج ویژگی مورد مطالعه، بین سه ویژگی قدرت و مباحات، رهبری با بصیرت و مدیریت سازمانی ارتباط معناداری وجود داشت (۸). لی (۲۰۱۸) به بررسی روابط بین هوش هیجانی، رهبری خدمتگزار و جهت‌گیری هدف در بین مدیران دبیرستان‌های ورزشی پرداخت. نتایج نشان داد که بین هوش هیجانی و رهبری خدمتگزار ارتباط مثبت وجود دارد (۹). به‌طور کلی تحقیقات در حیطه رهبری با این پیش‌فرض انجام می‌گیرد که نوع رهبری نشان داده‌شده از طرف مربی، تأثیرات مهمی بر ورزشکار دارد (۱۰). تحقیقات در دو دهه قبل در زمینه کارایی مربیگری بیشتر بر شناخت خصوصیات مربیگری، سبک‌های رهبری و الگوهای رفتاری مربی متمرکز بوده است. براساس این مطالعات، مربی کارآمد فردی است که

خود و رفتار اجتماعی تمرکز دارند. فرایند اجتماعی شدن شامل مؤلفه‌های بیرونی چون خانواده، دوستان، مربیان، معلمان و رسانه است که بر درجه مشارکت ورزشی فرد و در ادامه بر رشد خود و قدرت هویت ورزشی او تأثیر می‌گذارند (۱۵). مؤلفه‌های بیرونی به‌واسطه گروه‌های درون جامعه مانند خانواده، دوستان، مربیان، معلمان، رسانه‌ها و همچنین پدیده‌های محتوایی آن مانند مذهب، ورزش، تحصیل و غیره تأثیرات شایان توجهی بر دانشجو دارند. به‌طوری‌که عناصر تعیین‌کننده هویت اجتماعی، مرجع گزارش فرد از شناخت اجتماعی او از ورزش است و انحصارگرایی نیز به اهمیت ورزش نسبت به دیگر فعالیت‌ها اشاره دارد (۱۲). در این زمینه برور (۱۹۹۳) بیان کرد که خانواده، مربیان، دوستان، معلمان و رسانه‌ها در تشکیل، شناسایی و حمایت از هویت ورزشی نقش بسیار مهم و تأثیرگذاری دارند (۱۶). همچنین هورتون و مک (۲۰۰۰) نشان دادند ورزشکارانی که زمان بیشتری را با مربی و هم‌تیمی‌های خود سپری می‌کنند، هویت ورزشی قوی‌تری دارند (۱۷).

از طرفی مؤلفه‌های درونی به میزان تأثیرپذیری ادراکات فردی، مانند ارزیابی و تفسیر نقش ورزشکاری فرد اطلاق می‌شوند. عامل هویت خود، به ادراکات بازخوردهای منفی مشارکت ورزشی مربوط می‌شوند. عناصر منعکس‌کننده تأثیرپذیری منفی، به احساسات نامطلوب ناشی از بازخوردهای منفی مشارکت ورزشی مربوط می‌شوند و تأثیرپذیری مثبت که به‌عنوان عاملی جدید به مدل‌های پیشرفته هویت ورزشی اضافه شده است، به ارزیابی مشارکت ورزشی فرد می‌پردازد و بر احساسات مثبت وی در پاسخ به نتایج مطلوب مشارکت ورزشی دلالت دارد (۱۵). نتایج برخی پژوهش‌ها، از وجود تفاوت در هویت ورزشی افراد خبر می‌دهند و بیان می‌کنند که هویت ورزشی افراد به تفکیک سطح مشارکت ورزشی تغییر

توانایی تغییر نتیجه، اجرای موفقیت‌آمیز و مهم‌تر از همه توانایی واکنش‌های روانی مثبت در تیم داشته باشد (۱۱)، چون عملکرد ورزشی فرد تحت تأثیر عوامل روانی و اجتماعی زیادی قرار دارد که شناخت این عوامل برای مربی بسیار تعیین‌کننده است. عوامل روانی و عاطفی ورزشکاران در گروه‌های متفاوتی دسته‌بندی و مطالعه شده است. مسئله مهم ضرورت بررسی و مطالعه تمام موارد و عوامل است که در همین زمینه هویت ورزشی به‌عنوان جنبه بسیار مهمی از رفتار روانی، اجتماعی ورزشکاران بررسی می‌شود. هویت ورزشی به‌عنوان میزان قدرت و درجه‌ای که افراد خود را در نقش ورزشکار بودن می‌شناسند، تعریف شده است. در همین زمینه برور و همکاران (۱۹۹۳) معتقدند ورزشکاران با هویت ورزشی بالا به مشارکت ورزشی متعهد شده و سبب می‌شود خود را به‌طور محض ورزشکار بدانند. همچنین افراد با هویت ورزشی بالا، ارزش خود را مبنای عملکرد ورزشی قرار می‌دهند و تمایل به تقویت عزت نفس از طریق هویت ورزشی خود دارند (۱۲).

مارتین (۲۰۰۶) معتقد است که افراد هویت‌های ورزشی قوی را از طریق رشد مهارت‌ها، اطمینان و تعاملات اجتماعی در خلال ورزش بنا می‌نهند که این مسئله می‌تواند متأثر از رفتارها و سبک‌های رهبری مربیان باشد (۱۳). براساس نظر چزلاک (۲۰۰۴) مربیان تیم‌های ورزشی همواره در خصوص اثرگذاری نقش هویت‌های مختلف بر عملکرد ورزشکارانشان نگران‌اند. از طرف دیگر، مربیانی که نوجوانان و جوانان را در حیطه ورزشی آموزش می‌دهند، ارتباط عاطفی نزدیکی با آنان دارند، در نتیجه رفتارهای مربیگری آنها می‌تواند بر شخصیت و هویت درونی و بیرونی آنها تأثیر بسزایی داشته باشد (۱۴). مدل‌های پیشرفته هویت ورزشی از دید تعامل‌گرایانه نمادین استفاده می‌کنند که بر درک و توضیح چگونگی تأثیر ساختارهای اجتماعی (مؤلفه‌های بیرونی) و خودارزیابی (مؤلفه‌های درونی) بر

در فرایند شکل‌گیری آن، پی بردن به این موضوع که هریک از سبک‌های رهبری اتخاذشده از سوی مدرسان چه تأثیری بر هویت ورزشی دانشجویان و مؤلفه‌های آن داشته باشد، ضروری به نظر می‌رسد. همچنین با توجه به اینکه پژوهش‌های متعددی در خصوص موضوع سبک رهبری مربیان و هویت ورزشی به صورت مستقل انجام گرفته است، اما پژوهش حاضر به منظور شناخت مهم‌تری از این دو موضوع با یکدیگر و اولویت‌بندی آنها صورت گرفته است.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ روش اجرا از نوع پیش‌بینی و از لحاظ هدف پژوهش از نوع کاربردی است و دلیل انتخاب این روش، بررسی پیش‌بینی متغیر مستقل (سبک رهبری خدمتگزار مدرسان تربیت بدنی) بر متغیر وابسته یا تأثیرپذیر (هویت ورزشی دانشجویان) است. جامعه آماری پژوهش را تمامی دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه آزاد اسلامی که واحد تربیت بدنی عمومی را اخذ کرده بودند، تشکیل دادند. تعداد این دانشجویان حدود ۱۵۰۰ نفر بود. تعداد نمونه براساس جدول کوهن در سطح معناداری ۰/۰۵ با اندازه اثر ۰/۵۰ و توان آزمون ۰/۸۰ با تخصیص متناسب در هر طبقه براساس واحد تربیت بدنی عمومی و جنسیت آزمودنی‌ها تعیین شد. از میان جامعه آماری در مجموع بیش از ۳۲۰ پرسشنامه رهبری خدمتگزار و هویت ورزشی در میان دختران و پسرانی که واحد تربیت بدنی را اخذ کرده بودند، توزیع شد. از این میان تعداد ۲۹۶ پرسشنامه مورد توجه قرار گرفت و مابقی پرسشنامه‌ها حذف شدند. پرسشنامه از متداول‌ترین ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها در تحقیقات است. در این پژوهش از سه پرسشنامه استفاده شد:

می‌کند. آنان افزایش هویت ورزشی را در نتیجه افزایش مشارکت ورزشی محتمل می‌دانند و بر آن تأکید می‌ورزند (۱۸،۱۹،۲۰). با این حال نتایج برخی پژوهش‌ها با موارد مذکور متفاوت است (۲۱،۲۲). برور^۱ و همکاران (۱۹۹۳) بیان کردند افرادی که نمره بالاتری در مقیاس هویت ورزشی کسب می‌کنند، علاقه بیشتری برای حضور در برنامه‌ها و فعالیت‌های ورزشی دارند و این امر نشان‌دهنده مثبت‌تر شدن نگرش آنان به ورزش و فعالیت بدنی است (۱۴). نتایج تحقیقات برنز و همکاران (۲۰۱۲) در خصوص هویت ورزشی با متغیر فردی رضایت‌مندی نشان داد که بین همه خرده‌مقیاس‌های هویت ورزشی با رضایت‌مندی ورزشکاران رابطه معناداری وجود دارد (۲۳). آندرسون^۲ (۲۰۰۷) رابطه میان هویت ورزشی و رفتار تمرینی را بررسی و اظهار کرد بین رفتار تمرینی، تناوب تمرینی و هویت ورزشی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد (۲۲). بورنسا (۲۰۱۲) در پژوهش خود به بررسی ارتباط بین هویت ورزشی تفاوت‌های فردی و رضایت ورزشکاران در میان دانش‌آموزان ورزشکار پرداخت. یافته‌های وی ارتباط بین هویت اجتماعی، عواطف منفی و رضایت‌مندی ورزشکاران را نشان داد (۲۳). کابریتا و همکاران (۲۰۱۴) به بررسی ویژگی‌های شخصیتی همراه با سن، جنسیت و سطح رقابت در هویت ورزشی ورزشکاران پرداختند. نتایج تحقیق آنها نشان داد که ویژگی شخصیتی برون‌گرا و سطح رقابت دو عامل تعیین‌کننده هویت ورزشی‌اند (۲۴). یوکیمنکو و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی هویت ورزشی دانشجویان ورزشکار پرداختند. نتایج نشان داد که هویت ورزشی، می‌تواند رفتار ورزشی دانشجویان را پیش‌بینی کند (۲۵). بنابراین با توجه به جایگاه مهم هویت ورزشی دانشجویان و تأثیراتی که بر جنبه‌های عملکردی و روانی آنها می‌گذارد و با توجه به نقش عمده و اثرگذار مدرسان درس تربیت بدنی

2. Anderson

1. Brewer

تأثیرپذیری منفی (۴ گویه) و تأثیرپذیری مثبت (۴ گویه) است. ضمن اینکه از مقیاس ۱۰ ارزشی (=۰ کاملاً مخالف تا ۱۰= کاملاً موافق) نیز برای کمی‌سازی آن استفاده شد. همچنین پرسشنامه هویت ورزشی قبلاً در ایران توسط شجاع (۱۳۸۸) اعتبار‌سازی شده است (۲۶). در این پژوهش نیز به‌عنوان ابزار مورد نیاز انتخاب و به‌منظور تطبیق مجدد محتوای پرسشنامه با نمونه و اهداف پژوهش، در اختیار سه متخصص جامعه‌شناسی، روان‌شناسی و تربیت بدنی قرار گرفت و بدین‌وسیله محتوای آن تأیید شد. پایایی مقیاس نیز در مطالعه مقدماتی بررسی و آلفای کرونباخ ۰/۸۲ برای آن تعیین شد. ضمن اینکه شجاع (۱۳۸۸) آلفای کرونباخ مقیاس مذکور را ۰/۸۷ گزارش کرد (۲۶).

در ابتدای انجام پژوهش، مجوز توزیع پرسشنامه‌ها در کلاس‌ها اخذ شد. سپس پرسشنامه‌ها در پاکت‌هایی جداگانه در اختیار استادان واحدهای تربیت بدنی عمومی قرار گرفتند تا در آخرین جلسه کلاس، آنها را در بین دانشجویان توزیع کنند. افرادی که دارای سوابق قهرمانی در رشته‌های ورزشی بودند، از بین آزمودنی‌ها حذف شدند، چراکه به‌دلیل بالا بودن هویت ورزشی آنها نتایج را می‌توانستند تحت تأثیر قرار دهند. توضیحات لازم درباره نحوه پاسخگویی به پرسش‌ها به گونه قابل فهم و مدت زمان لازم برای عودت پرسشنامه ارائه شده بود. در پایان پرسشنامه جمع‌آوری شد و در اختیار متخصص آماری قرار گرفت.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. پیش از تعیین نوع آزمون مورد استفاده، لازم بود از نرمال بودن متغیرها مطمئن شویم. بنابراین برای تعیین نرمال بودن متغیرهای رهبری خدمتگزار، هویت ورزشی و زیرمقیاس‌های آن که از نوع

۱. پرسشنامه مشخصات فردی دانشجویان، در راستای اهداف پژوهش، این پرسشنامه توسط محقق تهیه شد و در آن اطلاعات مربوط به ویژگی‌های فردی دانشجویان از جمله سن، جنسیت و سابقه ورزشی از نمونه‌های پژوهش جمع‌آوری شد.

۲. پرسشنامه ارزیابی سبک رهبری خدمتگزار، منظور از رهبری خدمتگزار، نمره‌ای است که از پاسخ آزمودنی‌ها (دانشجویان) به پرسشنامه ارزیابی رهبری خدمتگزار در تیم‌های ورزشی^۱ (SSTLA) داده شده و براساس مقیاس پنج‌ارزشی لیکرت اندازه‌گیری شد. پرسشنامه ارزیابی رهبری خدمتگزار تیم‌های ورزشی شامل ۵۴ سؤال و دارای دو بخش، بخش اول آن، شامل ۲۱ سؤال مربوط به ارزیابی رهبری خدمتگزار افراد تیم و بخش دوم آن شامل ۳۳ سؤال مربوط به ارزیابی رهبری خدمتگزار مدرس است. پرسشنامه رهبری خدمتگزار سازمانی (SOLA) را لوب^۲ (۱۹۹۹) برای ارزیابی رهبری خدمتگزار در سازمان‌ها در سطح کل سازمان طراحی کرد. در این پژوهش از ۳۳ گویه بخش دوم که مربوط به ارزیابی رهبری خدمتگزار مدرس است، استفاده شد. پرسشنامه سبک رهبری خدمتگزار در گذشته توسط شیوا آزاد فدا استفاده و اعتبار‌سازی شده است. جان لوب (۲۰۰۴) ضریب پایایی پرسشنامه رهبری خدمتگزار سازمانی را ۰/۹۸ گزارش داد.

۳. پرسشنامه ارزیابی هویت ورزشی، به‌منظور اندازه‌گیری میزان هویت ورزشی آنان از مقیاس تکمیلی هویت ورزشی ساخته شده توسط چزلاک (۲۰۰۴) استفاده شد (۱۴). این مقیاس ۲۲ گزینه‌ای، عوامل اثرگذار بر شکل‌گیری هویت ورزشی را با پنج زیرمقیاس ارزیابی می‌کند که شامل مقیاس هویت اجتماعی (۵ گویه)، انحصارگرایی (۵ گویه)، هویت خود (۴ گویه)،

نتایج و یافته‌های پژوهش

نتایج آمار توصیفی پژوهش حاضر نشان داد از بین ۲۹۶ آزمودنی، ۵۳/۷۲ درصد پسر (۱۵۹ نفر) و ۴۶/۲۸ درصد (۱۳۷ نفر) دختر بودند. در جدول ۱ دیدگاه آزمودنی‌ها در خصوص هریک از ابعاد هویت ورزشی ارائه شده است. با توجه به نتایج میانگین‌ها، زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی بیشتر میانگین و هویت خود کمترین میانگین را داراست.

فاصله‌ای بودند، از آزمون کولموگروف اسمیرنوف^۱ استفاده شد. از رگرسیون خطی برای پیش‌بینی متغیر وابسته یا تأثیرپذیر به وسیله متغیر مستقل استفاده شد. ضمن اینکه تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS (نسخه ۱۶) در سطح معناداری $P < 0/05$ انجام گرفت.

جدول ۱. توصیف متغیر هویت ورزشی و زیرمقیاس‌های آن

متغیر	میانگین و انحراف استاندارد	میانگین و انحراف استاندارد با توجه تعداد گویه‌ها
هویت اجتماعی	۳۲/۵±۴۱/۸۵	۶/۱±۴۸/۱۷
انحصارگرایی	۳۰/۹±۴۶/۷۷	۶/۱±۰۹/۹۵
هویت خود	۲۴/۸±۳۱/۳۵	۶/۲±۰۷/۰۸
تأثیرپذیری مثبت	۲۷/۹±۰۸/۷۰	۶/۲±۷۷/۴۲
تأثیرپذیری منفی	۳۲/۶±۳۹/۷۰	۸/۱±۰۹/۶۷
مؤلفه‌های درونی	۸۳/۲۰±۸۰/۶۷	۶/۱±۹۸/۷۲
مؤلفه‌های بیرونی	۶۲/۱۳±۸۸/۵۶	۶/۱±۲۸/۳۵
هویت ورزشی (کل)	۱۴۶/۳۲±۶۸/۳۸	۶/۱±۶۶/۴۷
رهبری خدمتگزار	۱۳۹/۱۵±۶۹/۵۴	۴/۰±۲۳/۴۷

همبستگی برابر ۰/۰۳۶ بیانگر این است که ۳/۶٪ پراکندگی متغیر هویت ورزشی ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی هویت ورزشی توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است:

$$\text{رهبری خدمتگزار} = ۰/۳۹۴ + ۹۱/۶۳ = \text{هویت ورزشی}$$

مطابق اطلاعات جدول ۲ معادله پیش‌بینی هویت ورزشی توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۳ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۹۱/۶۳ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۳۹۴ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب

جدول ۲. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی هویت ورزشی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۱۱۰۶۷/۱۶	۱	۱۱۰۶۷/۱۶	۱۰/۹۰	۰/۰۰۱
مانده	۲۹۸۳۸۴/۶۱	۲۹۴	۱۰۱۴/۹۱		
کل	۳۰۹۴۵۱/۷۸	۲۹۵			

جدول ۳. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی هویت ورزشی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	ضرایب استاندارد نشده		سطح معناداری
	B	Beta	
ضریب ثابت	۹۱/۶۳	-	$P < ۰/۰۰۱$
رهبری خدمتگزار	۰/۳۹۴	۰/۱۸۹	۰/۰۰۱

مطابق اطلاعات جدول ۴ معادله پیش‌بینی زیرمقیاس انحصارگرایی توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۵ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۱۹/۵۱ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۰۷۸ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب همبستگی برابر ۰/۰۱۶ بیانگر این است که ۱/۱۶٪ پراکندگی زیرمقیاس انحصارگرایی ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی زیرمقیاس انحصارگرایی توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است: (رهبری خدمتگزار) $۰/۰۷۸ + ۱۹/۵۱۰ =$ زیرمقیاس انحصارگرایی

مطابق اطلاعات جدول ۴ معادله پیش‌بینی زیرمقیاس انحصارگرایی توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۵ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۱۹/۵۱ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۰۷۸ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین

جدول ۴. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس انحصارگرایی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۴۳۸/۷۰	۱	۴۳۸/۷۰	۴/۶۴	۰/۰۳۲
مانده	۲۷۷۵۹/۰۲	۲۹۴	۹۴/۴۱		
کل	۲۸۱۹۷/۷۲	۲۹۵			

جدول ۵. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس انحصارگرایی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	ضرایب استاندارد نشده		سطح معناداری
	B	Beta	
ضریب ثابت	۱۹/۵۱۰	-	$P < ۰/۰۰۱$
رهبری خدمتگزار	۰/۰۷۸	۰/۱۲۵	۰/۰۳۲

مطابق اطلاعات جدول ۶ معادله پیش‌بینی زیرمقیاس هویت خود توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۷ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۱۳/۸۸۵ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۰۷۵ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب همبستگی برابر ۰/۰۱۹ بیانگر این است که ۱/۱۹٪ پراکندگی زیرمقیاس هویت خود ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی زیرمقیاس هویت خود توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است: (رهبری خدمتگزار) $۰/۰۷۵ + ۱۳/۸۸۵ =$ زیرمقیاس هویت خود

مطابق اطلاعات جدول ۶ معادله پیش‌بینی زیرمقیاس هویت خود توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۷ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۱۳/۸۸۵ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۰۷۵ با ۰/۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین

جدول ۶. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس هویت خود توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۳۹۷/۵۳	۱	۳۹۷/۵۳	۵/۷۹	۰/۰۱۷
مانده	۲۰۱۸۰/۶۱	۲۹۴	۶۸/۶۴		
کل	۲۰۵۷۸/۱۴	۲۹۵			

جدول ۷. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس هویت خود توسط رهبری خدمتگزار

سطح معناداری	T	ضرایب استاندارد نشده		معادله
		Beta	خطای استاندارد	
۰/۰۰۲	۳/۱۸	-	۴/۳۶	ضریب ثابت
۰/۰۱۷	۲/۴۰	۰/۱۳۹	۰/۰۳۱	رهبری خدمتگزار

۲/۱۵ پراکندگی زیرمقیاس تأثیرپذیری مثبت ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری مثبت توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است:

(رهبری خدمتگزار) $0/098 + 13/333 =$ زیرمقیاس

تأثیرپذیری مثبت

مطابق اطلاعات جدول ۸ معادله پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری مثبت توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۹ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۱۳/۳۳۳ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۰۹۸ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب همبستگی برابر ۰/۰۲۵ بیانگر این است که

جدول ۸. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری مثبت توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۶۹۱/۰۳	۱	۶۹۱/۰۳	۷/۴۹	۰/۰۰۷
مانده	۲۷۰۹۰/۶۸	۲۹۴	۹۲/۱۴		
کل	۲۷۷۸۱/۷۱	۲۹۵			

جدول ۹. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری مثبت توسط رهبری خدمتگزار

سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد نشده		معادله
		Beta	خطای استاندارد	
۰/۰۰۹	۲/۶۳	-	۵/۰۵	ضریب ثابت
۰/۰۰۷	۲/۷۳	۰/۱۵۸	۰/۰۳۶	رهبری خدمتگزار

زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است:

(رهبری خدمتگزار) $0/113 + 16/653 =$ زیرمقیاس

تأثیرپذیری منفی

مطابق اطلاعات جدول ۱۰ معادله پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۱۱ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۱۶/۶۵۳ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۱۱۳ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب همبستگی برابر ۰/۰۶۸ بیانگر این است که ۶/۱۸ پراکندگی زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی

جدول ۱۰. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۹۰۵/۱۴	۱	۹۰۵/۱۴	۲۱/۵۳	$P < ۰/۰۰۱$
مانده	۱۲۳۵۵/۶۰	۲۹۴	۴۲/۰۲		
کل	۱۳۲۶۰/۷۵	۲۹۵			

جدول ۱۱. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده		t	سطح معناداری
		B	خطای استاندارد		
ضریب ثابت	۱۶/۶۵۳	-	۳/۴۱	۴/۸۷	$P < ۰/۰۰۱$
رهبری خدمتگزار	۰/۱۱۳	۰/۲۶۱	۰/۰۲۴	۴/۶۴	$P < ۰/۰۰۱$

همبستگی برابر ۰/۰۴۶ بیانگر این است که ۴/۶٪ پراکندگی مؤلفه درونی ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی مؤلفه درونی توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است:

$$(رهبری خدمتگزار) = ۰/۲۸۶ + ۴۳/۸۷۱ = \text{مؤلفه درونی}$$

مطابق اطلاعات جدول ۱۲ معادله پیش‌بینی مؤلفه درونی توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۱۳ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۴۳/۸۷۱ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۲۸۶ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب

جدول ۱۲. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی مؤلفه درونی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۵۸۲۳/۴۳	۱	۵۸۲۳/۴۳	۱۴/۲۳	$P < ۰/۰۰۱$
مانده	۱۲۰۲۵۷/۸۱	۲۹۴	۴۰۹/۰۴		
کل	۱۲۶۰۸۱/۲۴	۲۹۵			

جدول ۱۳. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی مؤلفه درونی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده		t	سطح معناداری
		B	خطای استاندارد		
ضریب ثابت	۴۳/۸۷۱	-	۱۰/۶۴	۴/۱۲	$P < ۰/۰۰۱$
رهبری خدمتگزار	۰/۲۸۶	۰/۲۱۵	۰/۰۷۶	۳/۷۷	$P < ۰/۰۰۱$

۹۵٪ اطمینان معنادار است. همچنین مجذور ضریب همبستگی برابر ۰/۰۱۵ بیانگر این است که ۱/۵٪ پراکندگی مؤلفه بیرونی ناشی از پراکندگی متغیر رهبری خدمتگزار است. معادله پیش‌بینی مؤلفه بیرونی توسط رهبری خدمتگزار بدین قرار است:

مطابق اطلاعات جدول ۱۴ معادله پیش‌بینی مؤلفه بیرونی توسط متغیر رهبری خدمتگزار با ۹۵٪ اطمینان معنادار است. مطابق اطلاعات جدول ۱۵ ضریب ثابت معادله پیش‌بینی ۴۷/۷۶۹ با ۹۵٪ اطمینان معنادار است و ضریب متغیر رهبری خدمتگزار نیز در معادله پیش‌بینی ۰/۱۰۸ با

(رهبری خدمتگزار) $0/108 + 47/769 =$ مؤلفه بیرونی

جدول ۱۴. آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری معادله رگرسیون پیش‌بینی مؤلفه بیرونی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	جمع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجذور	F	سطح معناداری
رگرسیون	۸۳۴/۵۸	۱	۸۳۴/۵۸	۴/۵۹	۰/۰۳۳
مانده	۵۳۴۶۱/۵۱	۲۹۴	۱۸۱/۸۴		
کل	۵۴۲۹۶/۰۹	۲۹۵			

جدول ۱۵. ضرایب معادله رگرسیون پیش‌بینی مؤلفه بیرونی توسط رهبری خدمتگزار

معادله	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده		سطح معناداری
		B	خطای استاندارد	
ضریب ثابت	۴۷/۷۶۹	-	۷/۰۹	$P < 0/001$
رهبری خدمتگزار	۰/۱۰۸	۰/۱۲۴	۰/۰۵۱	۰/۰۳۳

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی سبک رهبری خدمتگزار در پیش‌بینی هویت ورزشی دانشجویان بود. بر پایه یافته‌های پژوهش، سبک رهبری خدمتگزار مدرسان تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی می‌تواند هویت ورزشی دانشجویان را پیش‌بینی کند. هویت ورزشی که از آن به‌عنوان نماد جامعه‌شناختی مشارکت ورزشی یاد می‌شود، معیار دقیق و البته متفاوتی برای تعیین میزان و کیفیت نگرش و مشارکت ورزشی افراد محسوب می‌شود. ارتقای هویت ورزشی در دانشجویان می‌تواند تا آنجا پیش رود که نقش ورزشکاری آنها در مقایسه با سایر نقش‌ها با قدرت بیشتری تأیید شود. نتایج برخی پژوهش‌ها از وجود تفاوت در هویت ورزشی افراد خبر می‌دهند و بیان می‌کنند که هویت ورزشی افراد با سطح مشارکت ورزشی آنها تغییر می‌کند. این مطالعات افزایش هویت ورزشی را در نتیجه افزایش مشارکت ورزشی متحمل می‌دانند و بر آن تأکید می‌ورزند (۱۲، ۱۹). به عقیده برور^۱ و همکاران (۱۹۹۳) افرادی که نمره بالاتری در مقیاس هویت ورزشی کسب می‌کنند، علاقه بیشتری برای حضور در برنامه‌ها و

فعالیت‌های ورزشی دارند که نشان‌دهنده مثبت‌تر شدن نگرش آنها به ورزش و فعالیت بدنی است که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد (۱۶). آندرسون (۲۰۰۷) رابطه میان هویت ورزشی و رفتار تمرینی را بررسی و اظهار کرد بین رفتار تمرینی، تناوب تمرینی و هویت ورزشی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد (۲۲).

لامنت مایلز و کریستنسن^۲ (۲۰۰۶) هویت ورزشی سه گروه ورزشکاران نخبه، تفریحی و غیر ورزشکاران را بررسی و گزارش کردند که افراد غیرورزشکار در هر سه خرده‌مقیاس هویت اجتماعی، انحصارگرایی و تأثیرپذیری منفی نمره کمتری کسب کردند. درحالی‌که بین ورزشکاران نخبه و تفریحی در خرده‌مقیاس‌های انحصارگرایی و تأثیرپذیری منفی تفاوت معناداری مشاهده نشد (۲۷). همچنین آندرسون^۳ و همکاران (۲۰۰۷) رابطه میان هویت ورزشی و رفتار تمرینی را بررسی و بیان کردند که بین رفتار تمرینی، تناوب تمرینی و هویت ورزشی دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد (۲۲). ویلیامز^۴ (۲۰۰۷) به بررسی هویت ورزشی

3 . Anderson
4 . Williams

1 . Brewer
2 . Lamont-Mills & Christensen

ارتقا می‌یابد، به طوری که در مورد ورزشکاران نخبه یا حرفه‌ای به نقش برتر یا تعیین‌کننده بدل می‌شود. از این رو ارتقای هویت ورزشی دانشجویان شرکت‌کننده در کلاس‌های واحد تربیت بدنی عمومی، به‌عنوان معیار نسبی درونی شدن نگرش مثبت نسبت به فعالیت بدنی و افزایش انگیزه مشارکت ورزشی، هدف بسیار مهمی است که بر پایه یافته‌های پژوهش، توسط مدرسان واحدهای تربیت بدنی عمومی دنبال می‌شود.

پرسشی که در اینجا مطرح می‌شود این است که آیا صرف افزایش مشارکت ورزشی و حضور در واحدهای تربیت بدنی عمومی برای ارتقای هویت ورزشی کافی است؟ از عوامل مؤثر بر هویت ورزشی، می‌توان به میزان توجه اختصاص‌یافته به ورزش از سوی فرد و توجهات و انرژی‌های دریافتی از سوی دیگران اشاره کرد (۱۴). دانشجویان به‌واسطه حضور در این واحد درسی، خواسته یا ناخواسته مجبور به اختصاص بخشی از توجهات خویش به ورزش و فعالیت بدنی می‌شوند و در همین زمینه انرژی‌هایی مثبت یا منفی از سایرین، محیط و غیره دریافت می‌کنند که در صورت مثبت بودن این انرژی‌ها، زمینه ارتقای سطح نشاط و شادابی آنان به‌واسطه حضور در کلاس‌های تربیت بدنی عمومی فراهم می‌شود. حال تا چه حد اختصاص وقت و انرژی از سوی فرد بدون در نظر گرفتن اجبار برای حضور در کلاس‌های درسی، انتظارات اجتماعی خود و دیگران را برآورده می‌سازد، موضوعی است که باید مورد توجه قرار گیرد. به‌طور کلی به‌نظر می‌رسد واحد تربیت بدنی عمومی پتانسیل تأثیرگذاری بر مؤلفه‌های هویت ورزشی را دارا باشد و از این رو باید جزئیات اجرایی آن و نوع سبک رهبری اتخاذشده توسط مدرسان با دقت و توجه بیشتری بازبینی شود. در این زمینه نوری‌بخش و بزماورد (۱۳۹۵) نشان دادند که ارتباط معناداری میان سبک‌های رهبری مربیان با هویت ورزشی و رضایت‌مندی ورزشکاران در رشته‌های ورزشی

دانشجویان ورزشکار پرداخت و بیان کرد که بین هویت ورزشی دانشجویان به تفکیک جنسیت، نژاد، سال ورود به دانشگاه و سابقه ورزشی تفاوت معناداری وجود دارد (۲۸). هویت ورزشی، حاصل فرایند نقش‌سازی پیچیده‌ای است که نتیجه آن ارائه رفتار مورد انتظار است. اگر سبک رهبری در کلاس‌های تربیت بدنی عمومی نتواند در مجموع مؤلفه‌هایش بر هویت ورزشی دانشجویان تأثیرگذار باشد، پس در دستیابی به اهداف خود که مهم‌ترین آنها بهبود نگرش، مشارکت و رفتار ورزشی مورد انتظار از سوی دانشجویان است، ناتوان به‌نظر می‌رسد. بر همین پایه پژوهش نوروزی سید حسینی و همکاران (۱۳۹۱) نشان دادند بین سبک رهبری مربیان و انگیزش پیشرفت رابطه معناداری وجود دارد. همچنین یافته‌های پژوهش آنها رابطه مثبت و معناداری بین سبک‌های رهبری دموکراتیک، بازخورد مثبت و حمایت اجتماعی با انگیزش پیشرفت نشان داد. ولی بین سبک‌های رهبری آموزش و تمرین و استبدادی با انگیزش پیشرفت ارتباط معناداری مشاهده نشد. به‌طور کلی آنها نشان دادند که سبک‌های رهبری مربیان عاملی مهم و پیش‌بینی‌کننده در انگیزش پیشرفت ورزشکاران است (۲۹). همچنین کشاورز و همکاران (۱۳۹۳) نشان دادند که سبک رهبری مربیان تیم‌های لیگ برتر با هویت ورزشی بازیکنان نخبه هندبال بانوان ارتباط دارد (۳۰). به‌علاوه همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) نشان دادند که سبک رهبری آموزش و تمرین مربیان با هویت ورزشی بازیکنان لیگ برتر هندبال ارتباط مثبت و معناداری دارد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد (۳۱). این نتایج نشان می‌دهند که ارتقای هویت ورزشی در یک فرد از طریق سبک رهبری اتخاذشده مدرسان امکان‌پذیر است که به معنای درونی‌تر کردن نگرش دانشجو نسبت به مشارکت ورزشی است. هرچه این فرایند درونی‌سازی افزایش یابد، تأیید نقش ورزشکاری در محیط‌های اجتماعی

بیرونی دانشجویان را پیش‌بینی کند. تنها زیرمقیاس هویت اجتماعی دانشجویان از طریق سبک رهبری خدمتگزار پیش‌بینی نشد.

انحصارگرایی میزان اهمیت نقش ورزشکار را در ارتباط با سایر فعالیت‌های روزمره و هویت خود، میزان آگاهی فرد در ارتباط با نقش خود به‌عنوان یک ورزشکار را نشان می‌دهد. تأثیرپذیری منفی، میزان احساسات منفی فرد در پاسخ به نتایج غیرمطلوب مشارکت ورزشی و تأثیرپذیری مثبت، میزان احساسات خوب فرد در پاسخ به نتایج مطلوب مشارکت ورزشی را نشان می‌دهد که بیانگر این موضوع است که اتخاذ سبک رهبری خدمتگزار توسط مدرسان دروس تربیت بدنی عمومی می‌تواند موجب ارتقای این زیرمقیاس‌های هویت ورزشی شود. این یافته‌ها با نتایج تحقیق حسینی‌نیا و همکاران (۱۳۹۵) که نشان دادند رهبری خدمتگزار با کارآمدی تیمی و رضایت‌مندی ورزشکاران ارتباط مثبت و معناداری دارد (۳۶) و عشوره و همکاران (۱۳۹۳) که نشان دادند ورزشکاران با مربیان دارای سبک رهبری خدمتگزار، سطوح بالاتری از اعتماد را نسبت به مربی دارند، همخوانی دارد (۳۷).

در پژوهش حاضر بین سبک رهبری خدمتگزار مدرسان و هویت اجتماعی دانشجویان ارتباط معناداری مشاهده نشد. هویت اجتماعی که از جایگاه ویژه‌ای در مباحث روان‌شناختی اجتماعی برخوردار است، به‌عنوان وجود یا در دسترس بودن افرادی است که فرد می‌تواند به آنها اعتماد کند، به آنها علاقه‌مند باشد و در نهایت از آنها انتظار حمایت داشته باشد. در واقع هویت اجتماعی، آگاهی فرد از تعلق نسبت به یک گروه اجتماعی معین است و ارزش و اهمیت عاطفی این عضویت به‌صورت سازه‌ای شناختی - اجتماعی مفهوم‌سازی می‌شود. این در حالی است که یک از اهداف مهم تربیت بدنی، ارتقای شناخت، نگرش و روابط اجتماعی است. در این زمینه توکلی و همکاران (۱۳۸۹) عدم تأثیر

تیمی و انفرادی منتخب آنها وجود دارد. آنها بیان کردند که مربیان سبک رهبری آموزش و تمرین را به‌منظور بهبود رضایت ورزشکاران در شناسایی هویت ورزشی خود انتخاب کنند (۳۲). همچنین نتایج پژوهش وحدانی و همکاران (۱۳۹۱) نشان داد که بین سبک رهبری مربیان و سبک‌های آموزش و تمرین، بازخورد مثبت و حمایت اجتماعی با هویت ورزشی ورزشکاران ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد، درحالی‌که بین سبک‌های رهبری رفتار استبدادی و رفتار دموکراتیک با هویت ورزشی ورزشکاران ارتباط معناداری مشاهده نشد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی ندارد. در میان سبک‌های رهبری مربیان، سبک رهبری بازخورد مثبت و آموزش و تمرین بیشترین رابطه را با هویت ورزشی داشتند و سبک رهبری دموکراتیک و رفتار استبدادی کمترین رابطه را با هویت ورزشی نشان دادند (۳۳).

نتایج پژوهش صدقیانی و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد که هویت ورزشی دانشجویان با گذراندن واحدهای تربیت بدنی در واحد تهران شمال افزایش می‌یابد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد (۳۴). بنابراین مدرسان کلاس‌های تربیت بدنی عمومی می‌توانند با انتخاب سبک رهبری مناسب و کارآمد به بهبود هویت ورزشی ورزشکاران کمک کنند. این یافته نشان‌دهنده آن است که محتوا و نحوه اجرای واحدهای درسی تربیت بدنی، کیفیت تعامل استاد و دانشجو و در نهایت ملموس بودن نتایج مطلوب آن بر هویت ورزشی دانشجویان مؤثر است. هرچند براساس نتایج پژوهشی گذراندن واحد تربیت بدنی عمومی ۱ و ۲ دانشگاه بیرجند بر هویت ورزشی دانشجویان تأثیرگذار نیست (۳۵). مشاهده قابلیت پیش‌بینی زیرمقیاس‌های هویت ورزشی دانشجویان شرکت‌کننده در واحدهای تربیت بدنی عمومی از طریق سبک رهبری خدمتگزار نشان می‌دهد که سبک رهبری خدمتگزار می‌تواند انحصارگرایی، هویت خود، تأثیرپذیری منفی و مثبت، مؤلفه‌های درونی و

فعالیت‌ها را در زندگی دانشجویان افزایش دهد، نتیجه‌ خیلی غیرمعمولی نیست، زیرا تصور می‌شود ورزش هرچند در مدت زمان کوتاه به‌عنوان یک اولویت اصلی نسبت به دیگر فعالیت‌های زندگی قرار گیرد. از این رو چنین استنباط می‌شود که سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحد تربیت بدنی عمومی، نقش بارزی در ارتقای نگرش دانشجویان نسبت به اهمیت ورزش در سبک زندگی ایفا می‌کند. در این زمینه توکلی و همکاران (۱۳۸۹) بی‌تأثیر بودن گذراندن واحد تربیت بدنی ۲ را بر انحصارگرایی هویت ورزشی گزارش کردند (۳۵) که با یافته‌های کلی ما همخوانی ندارد. هرچند آنها ارتباط بین سبک رهبری خدمتگزار مدرسان با زیرمقیاس انحصارگرایی دانشجویان را ارزیابی نکرده بودند، بلکه تأثیر واحد درسی تربیت بدنی عمومی را بر انحصارگرایی ارزیابی کرده بودند. آنچه مسلم است جامعه روزبه‌روز تأکید خود را بر اهمیت ورزش و فعالیت بدنی بیشتر می‌کند و تبلیغات گسترده‌ای مبنی بر لزوم قرارگیری فعالیت بدنی منظم به‌عنوان بخش قابل توجهی از سبک زندگی وجود دارد.

همچنین بر پایه یافته‌های پژوهش حاضر، سبک رهبری خدمتگزار مدرسان، زیرمقیاس هویت خود دانشجویان را پیش‌بینی می‌کند. این یافته مؤید آن است که سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحد تربیت بدنی عمومی دانشجویان می‌تواند میزان آگاهی فرد از نقش ورزشکاری خود را به‌طور معناداری افزایش دهد که این امر می‌تواند ناشی از افزایش مشارکت ورزشی دانشجویان از یک طرف، تأثیرات روانی و فیزیولوژیکی واحد تربیت بدنی عمومی و همچنین افزایش شناخت ورزشی آنان از سوی دیگران باشد. این یافته‌ها با نتایج تحقیق توکلی و همکاران (۱۳۸۹) که مشاهده کردند گذراندن هر دو واحد تربیت بدنی عمومی ۱ و ۲ دانشگاه بیرجند بر خرده‌مقیاس هویت خود دانشجویان تأثیرگذار بوده است، همخوانی دارد. از طرفی با نتایج تحقیق وو

واحدهای تربیت بدنی ۱ و ۲ بر هویت ورزشی دانشجویان در دانشگاه بیرجند مشاهده کردند. به گونه‌ی جالب توجهی آنها اثر معنادار واحد درس تربیت بدنی ۱ را بر هویت اجتماعی، هویت خود، انحصارگرایی و تأثیرپذیری منفی دانشجویان دانشگاه بیرجند گزارش کردند. در حالی که واحد درس تربیت بدنی ۲ تنها بر هویت خود اثر معنادار داشت (۳۵). همچنین بونس (۲۰۱۲) در پژوهش خود به بررسی ارتباط بین هویت ورزشی تفاوت‌های فردی و رضایت ورزشکاران در میان دانش‌آموزان ورزشکار پرداخت. یافته‌های وی ارتباط بین هویت اجتماعی، عواطف منفی و رضایت‌مندی ورزشکاران را نشان داد که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی ندارد (۲۳). بر پایه یافته‌های پژوهش حاضر، واحد تربیت بدنی عمومی بر زیرمقیاس هویت اجتماعی دانشجویان تأثیرگذار نیست؛ واحد تربیت بدنی عمومی ۱ دارای محتوایی انفرادی‌تر است. از این رو انفرادی‌تر بودن واحد تربیت بدنی عمومی ۱ خود می‌تواند از دلایل احتمالی یافته‌ی اخیر باشد. بدیهی است تعیین برنامه‌مدون و منسجم برای ارتقای مناسبات اجتماعی از طریق ورزش و فعالیت بدنی در چارچوب این واحد مهم درسی می‌تواند زمینه‌ی تأثیرگذاری هرچه بیشتر در این زمینه را فراهم سازد. ضمن اینکه احتمالاً تعامل اجتماعی استاد و دانشجو نیز بر این زیرمقیاس اثرگذار است و باید از آن به‌عنوان متغیری مهم یاد کرد.

براساس یافته‌های پژوهش حاضر، سبک رهبری خدمتگزار مدرسان، زیرمقیاس انحصارگرایی دانشجویان را پیش‌بینی می‌کند. زیرمقیاس انحصارگرایی از اهمیت ورزش نسبت به دیگر فعالیت‌ها و پدیده‌های اجتماعی خبر می‌دهد، به‌طوری‌که فرد به مقایسه ورزش با سایر جنبه‌های زندگی خود می‌پردازد و اولویت آن را مشخص می‌سازد. اینکه سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحد تربیت بدنی عمومی توانسته است اهمیت ورزش نسبت به دیگر

به‌علاوه یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحدهای درسی تربیت بدنی عمومی می‌تواند مؤلفه‌های درونی و بیرونی هویت ورزشی دانشجویان را پیش‌بینی کند. از آنجا که بیشتر زیرمقیاس‌های هویت ورزشی از طریق سبک رهبری خدمتگزار مدرسان پیش‌بینی شد، انتظار می‌رفت که مؤلفه‌های درونی و بیرونی هویت ورزشی نیز از طریق سبک رهبری خدمتگزار مدرسان به‌گونه معناداری پیش‌بینی شود. در پژوهش توکلی و همکاران (۱۳۸۹) اشاره‌ای به مؤلفه‌های درونی و بیرونی هویت ورزشی نشده است.

نتیجه‌گیری

به‌طور کلی، به‌نظر می‌رسد سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحدهای درسی تربیت بدنی عمومی قابلیت پیش‌بینی هویت ورزشی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی را دارد که هدف والایی در این زمینه محسوب می‌شود، زیرا می‌تواند به مشارکت بیشتر دانشجویان در فعالیت ورزشی و درونی شدن فرهنگ ورزشی در آنها بینجامد. همچنین مدرسان درس تربیت بدنی عمومی می‌توانند با توجه به شرایط و اقتضائات، سبک رهبری خود را انتخاب کنند و همواره هویت ورزشی را به‌عنوان سازه مهم روانی و اجتماعی مورد توجه قرار دهند و با کشف ابعاد تأثیرگذار بر آن، گام‌های ارزشمندی به‌منظور مشارکت هرچه بیشتر دانشجویان بردارند.

(۲۰۱۸) که به مطالعه رابطه بین سبک رهبری خدمتگزار و میزان مشارکت مربیان ورزشی پرداخت، همخوانی دارد (۸). نتایج پژوهش حاضر نشان داد زیرمقیاس تأثیرپذیری مثبت دانشجویان از طریق سبک رهبری خدمتگزار مدرسان پیش‌بینی می‌شود. تأثیرپذیری مثبت به احساسات خود فرد در پاسخ به نتایج مطلوب مشارکت ورزشی اطلاق می‌شود. از این رو نتیجه به‌دست‌آمده نشان می‌دهد که سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحد درسی تربیت بدنی عمومی توانسته زمینه‌ساز ایجاد احساسات خوب در دانشجویان باشد و در نهایت نتیجه مورد انتظار را در پی خواهد داشت که این نتایج دلخواه همانا مشارکتی ورزشی بیشتر خواهد بود. همچنین زیرمقیاس تأثیرپذیری منفی از طریق سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحد درس تربیت بدنی پیش‌بینی می‌شود که این نتیجه مؤید این مطلب است که سبک رهبری خدمتگزار مدرسان واحد درس تربیت بدنی احساسات منفی دانشجویان را در پاسخ به نتایج نامطلوب بیشتر نکرده است که این خود می‌تواند نکته مثبتی باشد. زمانی دانشجویان می‌توانند اهداف واحدهای تربیت بدنی عمومی را با جدیت دنبال کنند که خود با علاقه‌مندی بیش از پیش در کلاس‌ها حضور یابد و احساسات مطلوبی به حضور خویش در این کلاس‌ها دریافت کند. هرچند به‌نظر می‌رسد کلاس‌های تربیت بدنی عمومی در دانشگاه‌های سراسر کشور در جذب دانشجویان ناموفق باشند که این مسئله را می‌توان از میزان حضور دانشجویان در سر کلاس اثبات کرد. البته این نکته را هم نباید نادیده گرفت که میزان حضور دانشجویان در سر کلاس متأثر از دلایل خیلی مهم دیگری است که در چارچوب پژوهش حاضر نمی‌گنجد. این یافته با نتایج تحقیق چو و کیم (۲۰۱۴) که سبک رهبری خدمتگزار را در مشارکت دانشجویان ورزشکار بررسی کردند، همخوانی دارد.

منابع و مآخذ

1. [Gill D, Williams L]. Psychological dynamics of sport and exercise . Champaign: Human Kinetics. Inc; 2000.
2. Azadfada S, Tondnevis F, Kazemnejad A. The relationship among servant leadership style, team effectiveness, and team performance in the Iranian men's Volleyball pro-league teams 2014;3(6):159-75(In Persian).
3. Humphreys JH. Contextual implications for transformational and servant leadership: A historical investigation. *Management decision*. 2005;43(10):1410-31.
4. Rieke M, Hammermeister J, Chase M. Servant leadership in sport: A new paradigm for effective coach behavior. *International Journal of Sports Science & Coaching*. 2008;3(2):227-39.
5. Parris DL, Peachey JW. A systematic literature review of servant leadership theory in organizational contexts. *Journal of business ethics*. 2013;113(3):377-93.
6. Cho O, Kim S. The Impact of Coaches' Servant Leadership on Athletes' Athletic Performance. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 2014;85(S1):A109.
7. Brohi NA, Jantan AH, Qureshi MA, Bin Jaffar AR, et al. The impact of servant leadership on employees attitudinal and behavioural outcomes. *Cogent Business & Management*. 2018;5(1):1542652.
8. Woo B. Relationship between Servant Leadership Attributes and Trust in Leaders: A Case of Sport Instructors in South Korea. *Sport Journal*. 2018.
9. Lee YH. Emotional intelligence, servant leadership, and development goal orientation in athletic directors. *Sport Management Review*. 2018.
10. Amorose AJ, Horn TS. Intrinsic motivation: Relationships with collegiate athletes' gender, scholarship status, and perceptions of their coaches' behavior. *Journal of sport and exercise psychology*. 2000;22(1):63-84.
11. Horn TS. Coaching effectiveness in the sport domain. 2002.
12. Good AJ, Brewer BW, Petitpas AJ, Van Raalte JL, et al. Identity foreclosure, athletic identity, and college sport participation. *The Academic Athletic Journal*. 1993;8:1-12.
13. Martin JJ. Psychosocial aspects of youth disability sport. *Adapted Physical Activity Quarterly*. 2006;23(1):65-77.
14. Cieslak TJ. Describing and measuring the athletic identity construct: Scale development and validation: The Ohio State University; 2004.
15. Martin JJ, Eklund RC, Mushett CA. Factor structure of the athletic identity measurement scale with athletes with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*. 1997;14(1):74-82.
16. Brewer BW, Van Raalte JL, Linder DE. Athletic identity: Hercules' muscles or Achilles heel? *International journal of sport psychology*. 1993.
17. Horton RS, Mack DE. Athletic identity in marathon runners: Functional focus or dysfunctional commitment? *Journal of sport behavior*. 2000;23(2).

18. Matheson H, Brewer B, Van Raalte J. 36 Athletic identity of national level badminton players: a cross-cultural analysis. *Science and racket sports*. 1995;228.
19. Tasiemski T, Kennedy P, Gardner BP, Blaikley RA. Athletic identity and sports participation in people with spinal cord injury. *Adapted Physical Activity Quarterly*. 2004;21(4):364-78.
20. Wiechman SA, Williams J. Relation of athletic identity to injury and mood disturbance. *Journal of Sport Behavior*. 1997;20(2):199.
21. Hurst R, Hale B, Smith D, Collins D. Exercise dependence, social physique anxiety, and social support in experienced and inexperienced bodybuilders and weightlifters. *British Journal of Sports Medicine*. 2000;34(6):431-5.
22. Anderson CB, MÂsse LC, Hergenroeder AC. Factorial and construct validity of the athletic identity questionnaire for adolescents. *Medicine and science in sports and exercise*. 2007;39(1):59-69.
23. Burns GN, Jasinski D, Dunn SC, Fletcher D. Athlete identity and athlete satisfaction: The nonconformity of exclusivity. *Personality and Individual Differences*. 2012;52(3):280-4.
24. Cabrita T, Rosado A, Marcos V, Serpa S. Relaciones entre identidad atlética y personalidad en el deporte de competición. *Revista de Psicología del Deporte*. 2014;23(2):0247-253.
25. Yukhymenko-Lescroart MA. On identity and sport conduct of student-athletes: Considering athletic and academic contexts. *Psychology of Sport and Exercise*. 2018;34:10-9.
26. Shajih R, Sohrabi M, Fooladian J. Comparison of the sport identity of the players of the national handball teams of Iran. *Journal of Sport Sciences Research*. 2010;4:87-104 (In Persian).
27. Lamont-Mills A, Christensen SA. Athletic identity and its relationship to sport participation levels. *Journal of Science and Medicine in Sport*. 2006;9(6):472-8.
28. Williams DJ. An examination of athletic identity, sport commitment, time in sport, social support, life satisfaction, and holistic wellness in college student-athletes: The University of North Carolina at Greensboro; 2007.
29. Norouzi Seyyed Hosseini R, fathi H, boroujerdi ss. The Relationship between Leadership Styles and the Evolution of the Judo of the Elite of Iran *Sport Management Studies*. 2012;4(16):189-206(In Persian).
30. Keshavarz L, Farahani A, Najdsamiei M. The relationship between leadership style of the coaches of the Premier League teams with the sporting identity of the female elite handball players of Iran *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*. 2014;1(4):69-78(In Persian).
31. Hemmatinezhad MA, Shafiei Kordshouli S, Hajiabadi M. Relationship between leadership style of coaches and the identity of the players of the Iranian Handball Premier League *Sport Physiology & Management Investigations*. 2016;8(3):79-92(In Persian).
32. Nourbakhsh P, Bazmavard, Soroush The relationship between leadership styles of coaches with sport identity and athletes' satisfaction in selected team sports and individual sports. *Journal of sport management and motor behavior*. 2016;12(24):121-34 (In Persian).

33. Aghaei M, Moharramzadeh M, Vahdani M, Hoseinpour E. The relationship among servant leadership style, team effectiveness, and team performance in the Iranian men's Volleyball pro-league teams *Sport Psychology Review*. 2013;2(3):51-62(In Persian).
34. Sedghianizadeh R. The Effect of General Physical Education on the Athletic Identity of Islamic Azad University Students (Case Study Islamic Azad University, Tehran North Branch): Tehran North Branch; 2017.
35. hosin TMh. The Effects of General Physical Education Units 1 and 2 on Sports Identity of Students at Birjand University: Birjand University; 2011.
36. Hosseininia R RB, Rahimzadeh M. Relationship of leadership style of coach service with teamwork and satisfaction of athletes of Iran Handball Leagues *Sport management*. 2015;3(8):480-67(In Persian).
37. Ashoore S HBH, HosseiniNia S. The relationship between coaches' servant leadership style with coach trust and performance of collegiate sport team *Research on university sport*. 2015;7(12):39-56 (In Persian).

Investigation of Servant leadership Style in Predicting Athletic Identity among Students

Siamak Alborz¹ - Bahram Ghadimi^{*2} - Akbar Afarinesh Khaki³

1.Ph.D. Student, Department of Sport Sociology, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Islamic Azad University, Tehran South Branch, Tehran, Iran 2.Associate Professor, Department of Sport Sociology, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran 3.Assistant Professor, Department of Sport Sociology, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Islamic Azad University, Tehran South Branch, Tehran, Iran
(Received:2019/1/10;Accepted:2019/5/21)

Abstract

The aim of this study was to investigate the leadership style of the servant in predicting athletic identity of the students in Islamic Azad University. 296 subjects participated in this study who 53.72% of them were male (N=159) and 46.28% of them were female (N=137). The mean age of the subjects was 22.85 years. Measuring instruments were included organizational servant leadership Revolution LOB and Sports identity. Linear regression indicated that servant leadership style could predict sports identity, monopoly, self-identity, negative impact, positive affect, internal components of sport identity and external components of sport identity ($P \leq 0.05$). On the other hand, servant leadership style could not predict the social identity of the students ($P \geq 0.05$). Therefore, it is suggested that physical education instructors in the universities consider sports identity as an important social structure. In addition, by discovering the dimensions that affect it, take significant steps in this regard and can result in more sports contribution in students.

Keywords

Male and Female Students, Servant Leadership Style, Sports Identity

* Corresponding Author; Email: dr.b.ghadimi@gmail.com; Tel: +989121091777